

WERKVORM 1: Rechtsstaat – Van tandpasta tot taser

Doel: je bewust worden van de vele rechtsregels waar je in het dagelijks leven mee te maken hebt en die regels kunnen herleiden tot waarden.

Nederland is een behoorlijk gereguleerd land. Je bent je daar niet altijd bewust van. Met deze werkvorm ontdek je op welke manieren je dagelijks met rechtsregels te maken hebt. Het gaat hierbij om regels waar je niet direct als eerste aan denkt. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van make-up; die mag niet getest zijn op dieren.

Bij deze opdracht verzamel je in groepjes foto's van objecten, personen of situaties die met rechtsregels te maken hebben. Je formuleert vervolgens de bijbehorende regel, plus de onderliggende waarde. Aan het einde van de opdracht laat de docent de totale verzameling foto's en teksten zien.

OPDRACHT:

1. Bedenk twee rechtsregels waar je thuis mee te maken hebt. Doe datzelfde voor de publieke ruimte (straat, plein, station, schoolplein). Ga ook na wat het doel is van de rechtsregel, dus wat de onderliggende waarde is.
2. Maak een foto die met de rechtsregel te maken heeft, of zoek een illustratieve foto op internet. Je maakt in totaal dus vier foto's.
3. Upload de vier foto's op [*de docent noteert hier de url van de prikbordpagina die hij vooraf heeft aangemaakt**]. Vermeld per foto ook de bijbehorende rechtsregel, plus minimaal één waarde.

Voorbeeld:

Regel: producenten zijn verplicht om op de verpakking ingrediënten te vermelden.
Waarde: veiligheid, transparantie, gezondheid.

*U kunt bijvoorbeeld gratis een online prikbord aanmaken op padlet.com. Dat gaat als volgt:

- Ga naar padlet.com en klik op 'aanmelden'.
- Maak een account aan.
- Kies linksboven voor 'Make a padlet' / 'Maak een schermafbeelding'.
- Selecteer de door u gewenste achtergrond, bijvoorbeeld 'wall' / 'muur'.
- Aan de rechterzijde van het scherm kunt u de prikbordpagina een naam geven, bijvoorbeeld 'Rechtsregels'. Scrollt u in deze rechterkolom helemaal naar beneden, dan kunt u de url wijzigen in een eenvoudiger adres, bijvoorbeeld https://padlet.com/uw_inlognaam/rechtsregels. Klik vervolgens bovenaan op 'close' / 'sluiten'.
- Iedereen die u de url geeft, kan nu op de door u aangemaakte Padlet foto's en tekst uploaden. Dat kan door rechtsonder op het plusje te klikken. Als docent/beheerder kunt u bijdragen ook verwijderen.

WERKVORM 2: Parlementaire democratie – Hoe werk je je uit de nesten?

Doel: op speelse, creatieve manier ideologische uitgangspunten leren kennen en oefenen met presenteren.

Elk groepje krijgt een van onderstaande casussen:

Casus 1:

Jij, als Jesse Klaver (GroenLinks), bent gefotografeerd achter het stuur van een vervuilende Hummer in Antwerpen. Dit komt vlak voor het partijcongres naar buiten. Je spreekt vervolgens verontwaardigde partijgenoten toe.

Casus 2:

Jij, als Geert Wilders (PVV), blijkt in de tijd dat je nog voor de VVD werkte jarenlang een illegale schoonmaakster te hebben gehad uit Indonesië. Een journalist van Nieuwsuur komt hier vlak voor de Tweede Kamerverkiezingen achter. Je staat de pers te woord over deze geschiedenis.

Casus 3:

Jij, als Sybrand Buma (CDA), wil het zingen van het volkslied op middelbare scholen verplicht stellen. Maar wanneer je in een uitzending van het Jeugdjournaal gevraagd wordt om het Wilhelmus te zingen, blijk je het eerste couplet al niet te kennen. Journalisten komen na de uitzending verhaal halen.

Casus 4:

Mark Rutte (VVD) heeft een broekzakbeller met een Telegraaf-journalist die hij net daarvoor aan de lijn had. De journalist hoort Rutte tegen zijn moeder zeggen dat hij de vrijheid van onderwijs uit de grondwet wil halen, omdat hij vindt dat het onderwijs op het islamitische Cornelius Haga Lyceum fundamentele vrijheden in Nederland bedreigt. De Telegraaf bericht over Rutte's plan. Een boze Klaas Dijkhoff belt Rutte en vraagt hem hoe hij de media te woord moet staan.

OPDRACHT:

1. Lees de casus en stel je voor dat jij deze politicus bent.
2. Formuleer gezamenlijk de reactie van deze politicus (3 zinnen max.). Zorg ervoor dat je:
  - trouw blijft aan de ideologie van je partij (zie lestekst incl. politiek spectrum);
  - het ontstane negatieve beeld volledig draait;
  - eindigt met een pakkende slotzin.
3. Kies degene die de reactie in max. 1 minuut gaat verwoorden. Eerst leest hij of zij de casus voor, daarna volgt de pakkende speech.
4. Er volgt nu een stemming: welke speech is het meest overtuigend? Je mag niet stemmen op je eigen groepje!

WERKVORM 3: Pluriforme samenleving – Begrippen raden in 30 seconden

Doel: oefenen met het in eigen woorden uitleggen van lastige begrippen.

Raad in 30 seconden zoveel mogelijk begrippen of personen die op het kaartje staan. Voor het spelen heb je 10 minuten de tijd. Per beurt kun je maximaal 5 punten halen: 1 punt per geraden begrip. Voor iets meer tijd kun je ook kiezen voor 60 seconden per kaartje. Dat beslist de docent.

Spelregels:

1. Verdeel je groepje in twee teams, team A (beschrijver en benoemer) en team B (beschrijver en benoemer). De beschrijver en benoemer moeten bij elke ronde gewisseld worden. Ieder groepje krijgt een stapel met kaartjes waarop begrippen staan uit het thema Pluriforme samenleving. De stapeltjes liggen omgekeerd op tafel, zodat je de begrippen nog niet kan lezen.
- 2a. De beschrijver van team A pakt een kaart met daarop 5 begrippen. Beschrijvers mogen NIET: de begrippen (of afgeleiden hiervan) op het kaartje noemen / 'klinkt als' of 'rijmt op'-tactieken gebruiken / naar een letter wijzen / naar iets wijzen.
- 2b. Draai de zandloper om. De beschrijver gaat nu een begrip omschrijven. De benoemer probeert zo snel mogelijk het juiste begrip te raden.
- 2c. 30 seconden voorbij? Noteer de score in onderstaande tabel.
- 2d. Team B is nu aan de beurt.
- 2e. Enzovoorts: team A (de beschrijver is nu de benoemer) gaat verder.
- 2f. Het team met de meeste punten krijgt een prijs.

Scoretabel

	Team A	Team B
Ronde 1		
Ronde 2		
Ronde 3		
Ronde 4		
Ronde 5		
Ronde 6		
Ronde 7		
Ronde 8		
Ronde 9		
Ronde 10		
Ronde 11		
Ronde 12		
Totaalscore		

WERKVORM 4: Verzorgingsstaat – Oordeel beter m.b.v multiperspectiviteit

Doel: de (verzorgingsstaat-)doelen van de Nederlandse overheid op het gebied van onderwijs kennen en dankzij perspectiefwisseling tot een vollediger, weloverwogen oordeel komen.

Bij deze werkvorm beoordeel je gezamenlijk de effectiviteit van een maatregel, door er vanuit verschillende rollen naar te kijken.

Achtergrondinfo:

In onze verzorgingsstaat heeft de overheid twee doelen op het gebied van onderwijs:

- Ongelijkheid terugdringen / kansen vergroten
- Zorgen voor hoogopgeleide beroepsbevolking

De maatregel die je gaat beoordelen, luidt:

“Leerlingen van vmbo, havo en vwo zitten voortaan tot hun 16^e bij elkaar in brede klassen.”

OPDRACHT:

1. Verdeel in je groepje de rollen. Kies uit: vwo-leerling, havo-leerling, vmbo-leerling, docent maatschappijleer.
2. Elk groepslid vertelt vanuit zijn rol in welke mate de maatregel bijdraagt aan de gestelde doelen (uiteraard zijn per rol meerdere redeneringen mogelijk).
3. Formuleer namens het groepje een conclusie; hoezeer draagt de maatregel bij aan de twee doelen? Schrijf deze conclusie op, inclusief korte onderbouwing.
4. Tijd over: ieder groepje presenteert zijn conclusie aan de rest van de klas.